

Bonhaj Bóh!

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař měrny
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swérne dželaš
Wśdne dny;
Dzén pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočn ty.

Z njebjes mana,
Njeh ci khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrew će!

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa żo kóždu żobotu w Ssmolerjez knihicžiszeżerni w Budyschinje a je tam sa šchtwórtletnu pschedplatu 40 np. dostacž.

2. njedžela adventa.

Romsl. 15, 4—13.

Adventske khěrlusche nětko spěwamý. S nimi teho Wótza nascheho Knjesa Jesom Khrysta khwalimý, so je we ſwojej spodživnej lubosczi hréshnemu ſwětej jenicžko-narodženeho Šsyna daril jako wumozjerja wot wěczneho ſtaženja, jako krédnika wěczneho žiwjenja. Tak chzemy žo na žohnowane ſwjeczenje hodow pschijotowacž. Duž žo tu nictó njewusamkň, so bychmy po jenej myſli s jeny m rtom Boha khwalili. K temu pak je troje nusne,

1. so wy mjes žobu na jene myſlicž, po Jesom Khrystu. Kschesczianow w Romje Pawoł na to dopomina, so je Khrystuž jich wschitkach do ſwojeje luboscze, ſwojeje hnady, ſwojego ſjednoczeństwa pschijal, njech žu prjedy židzi abo pohanjo byli. Najprjódzyh bu wón ſlužobník wobrěsanja a je ſhubjenym wozam Israelskeje khěje ſwoju ſlužbu poſkiczał, niz jich kraſnych poczinkow a ſaſlužbow dla, ale Božeje ſmilnosče a prawdy dla; pschetož Bóh běſche wótzam dawno hžom ſlubil, so s Abramoweho ſymjenja žohnowanje na wschitke narody pschin-đe. Pohanam pak njebe žane ſhubjenje date, a tola je jich Bóh teho ſboža dželomnych ſcžinil, kotrež je žo w Khrystuž ſjewilo, se ſameje njeſaſluženeje ſmilnosče.

Tuta Boža ſmilnosč je tež naſhim wótzam psched lětstotetkami knjeſtvo Jesuſoweho mjenia pschinjeſla a s tym wschitkim tón porjad a to žohnowanje, kotrehož žo my psched tymi ludami wjeſelimy, kotsiž kſhesczienjo njeſſu.

A móžesch-li ty rjeknycž: Moja duscha posběhuje teho Knjesa, a mój Duch žo wjeſeli w Bohu, mojim Sbóžniku! a móžesch-li w žiwjenju a wumrjeczu ſwoju nadžiju na Božu hnadu w Khrystuž ſtažicž, ſawěrnje, to je dar Božeje ſmilnosče. O, bychmy w tutym adventskim čažku žo wschitzh wupokasali jako člowjekojo, kotrež je Khrystuž do ſwojeje hnady pschijal, byli džakowna luboscž napshe-čiwo naſhemu Sbóžniku a jeho Wótzej naž wschěch napjelnila, duž by tež lubosnie ſ naſchich wutrobow hodowny khěrlusich ſaſlinežal: Čeſcz budž Bohu we wyžokosći, kotrež je ſe ſameje lubosče nam ſwojeho ſyna ſa Sbóžnika dal! K temu je pak nusne

2. so žo jedyn po druhim horje bjerje k Božej khwalbje. S tym Pawoł najprjódzy na to džiwa, so běchu w Romskiej woſadze ſylni a ſlabi. Czi ſlabi běchu prjedy židzi byli. Wot maloſče bě žo jim jako ſwjata pschibluskosć ſaſchczepilo, žo pod Bože pschikafnije ſtažicž a to niz jeno pod te, kiz luboscž k Bohu a bližſhemu žadachu, ale tež pod te, kiz ſwjeczenje wěſtých dnjow a ſdžerženje wot wěſtých jědžow porucžachu. Hdyž tuczi w ſakonju čítachu, so je žo wuziwanje mjaſa a ſhotowanje wina halle po ſijenzy ſapoczało, duž měnjaču, so je lepje a ſaſhesczijana pschihódniſcho, žo přenjotneho porjada džeržecž a wina a mjaſa žo zyle wostajicž. Tajzy žo do kſhesczijanskeje ſwobodnosče njemožachu tak lohko namatač, kaž tamni, kiz běchu prjedy pohanjo byli. Czi běchu bjež židowskich wustawów wotrostli, ſwjeczachu jedyn džen kaž tón druhí temu Knjesej a jědžachu a pijachu wschitke Bože

dary, węso s měru a s džakowanjom. Ale bylni kaž běbi spytowanju podležachu. Tamni na tuthy s wěstym sazpiwanjom hladachu jako na ludzi, kiz su wobmiesowaneho ducha a pschewulku wažnoſć na swonkowne, pödlanske węzy kladu; tuczi tamnych bědžachu, so njeſku połni, roſbūdženi kſhesčijenjo, so jim prawa khtutnoſć žiwenja pobrachuje. Psches to bu bratska luboſć ſranjena, jednota gmejný ſo ſhubjowaſche a bu njemóžno, so bych u po jenej myſli s jenym rтом Boha khwaliſi.

A njeje tutón strach pschego hishcze tam, hdzež kſheſcijenjo bōle ſakonskeho waschnja a tajzy ſwobodniſcheho waschnja w nastupanju węzow, kotrež je Bože ſłowo zyle naſhemu roſbūdženju pschewostajiſlo, hromadže bydla? Njeſtřebamý hishcze dženſa to napominanje: Bjercze ſo jedyn po druhim horje w luboſci? Wy bylni, hladajcze ſo, so njebyſhcze psches njewobhlađniwe wužiwanje ſwojeje ſwobodnoſće ſwojim ſlabſhim bratram po hórschi dali, wopokažcze napſchecziwo nim tu ſczećpliwoſć, kotaž móže niz jeno noſyčz, ale tež na pschibywanje jich pōsnacža czaſacž, haj na jeho pschisporjenju w poniznej a czichej myſli ſobu dělacž! A wy běbi, njeſdychujcze a njewolajcze hnydom na ſwětne ſmyſlenje a njekſhesčijanske waschnje, hdvž druhim poměrnje a džakniwje wužiwa, czebož ſo wasche bojaſniwe ſwědomnje ſdaluje! To jene kaž to druhe ſadzerjenje by wobſwědczilo, so macze hishcze ſpodobanje ſami nad ſobu. A tón Anjes Jeſuſ, ke kotremuž ſo tola wſchitzu modlicze, kotrehož ſłowa tola wſchitzu lubujecze, kotremuž čhzcze tola wſchitzu žiwi bycž a ſlužicž, njemějeſche we wutrobnej poniznoſći žaneho ſpodobanja nad ſobu, ale mějſche ſwoje najwjetſche wjeſele nad tym, druhim ſlužicž, w ſebje ſaprěwazej luboſci ſo k ſlabym a hubjennym dele podacž. Kac ſczećpliwoſć wón ſwojich wučžobníkow ſ jich ſlaboſczemi a ſ jich tak pomału roſežazym pōsnacžom njeſesche! Kac ſprózniwje dželasche wón na wbohím ludu! Kac pscheczelniwje a luboſciwje wón hréſhnikow k ſebi wabjesche, niz so by jím k něčemu ſlemu k woli byl, ale so by w nich kroblóſć a ſwólniwoſć k polépſchowanju ſbudžil a na ſakkadže do nich położenym dale twarit! Njeſkym wſchitzu k temu powołani, so bychmy ſledzili ſa jeho ſtopami? Duz̄ bjerče ſo jedyn po druhim horje, jako tež Chrystuſ wass je pschijal mjes ſwojich wučžobníkow, so mohli w tuthym adventskim czaſu po jenej myſli ſ jenym rtom Boha khwalicž. A temu pak njeſapomnícze,

3. so dyrbicze psches Bože ſłowo a modlitwu wſchědnie móz ſwjateho Ducha pytačz. To wſchak je wérno: we wobſtajnej ſczećpliwoſci druhich ſlaboſcze ſnoſyčz, ſam ſo ſapręcz a ſo w luboſci po druhim horje bracž, to njeje mała próza, k temu ſluſcha dolhe, horze bědzenje pschecziwo ſebicziwoſci wutroby. Ale njeje dha nam k temu ſluſjena móz ſ wypokoscze? Schtož ſebi ſczećpliwoſć a troscht we ſwjatym pišmje pyta, kotrež je tak bohate na powučazých, troschtowazých a napominazých ſchpruchach a ſtawisnach, a ſchtož ſ tajkim pytanjom w piſmje ſjednocza nutrnu proſtimu a modlenje k Bohu ſczećpliwoſcze a troſhta, njedyrbjal tón tež psches ſwjateho Ducha móz doſtačz, do ſkutka ſtajiež a wunjeſez, ſchtož je čelnemu člowjefej njemóžne? Njedyrbjal Bóh teho napjelnicž ſe wſhem wjeſelom a měrom we wérje? A njedyrbjal ſ tajkeje wérje nam ta wjeſela nadžija pschicž, so psches wſchitke wſchelakoscze měnjenjow a waschnjow tola ſkóncznie

dónđzemym k jenakej wérje a pōsnacžu teho wot wſchitkých jenak lubowaneho ſſyna Božeho?

Bóh teje nadžije pschihotuj naſ wſchěch k jenohlóſnej khwalbje ſwojeho ſwjateho mjenia k žohnowanemu ſwječenju ſwjateho adventa! Hamjeń.

M. w Hr.

Wjeſele a měr we wérje.

Romſ. 15, 13.

Iſlóš: Ta ſbóžnoſć jow k nam pschihadža —.

Ta wérni džeržu we duschi,

Tu njedam ſebi rubicž;

Wjeſe ſejna kraſnoſć bohacži,

Tu nochzu ženje ſhubicž;

Wſchak ja tu ſbóžnu wětoſć mam,

So junu w njebju woſladam,

Schtož na ſemi ſhym wéril.

Duz̄ jako měchcjan njebijefki

Sſej pschelu ſiwi wérni;

Tón ſchit njech duschi wobroní,

Hacž póndu domoj k měru;

Psches krótke čaſne žiwenje

Bóh k dobyčju mje powjedže,

Hdzež měra paſm wěja.

Mój troſcht a moja nadžija

Šsy, Anjeſe, w tuthym czaſu;

Mój wěčnje budžesch, hdvž ſo ja

Tam w ſbóžných honach paſu.

O duscha, khwataj, ſpěchuj ſo,

Kai njeje wjazy daloko,

Hdzež ſo czi króna blyſteži.

Wodž, Božo, moju wutrobu,

So wysche ſebje hladam,

Hdzež njeſachodne ſubla ſu,

Njech jeno te ſej žadam.

Kaž mhla psched ſlónzom roſpkuwnje,

Tak ſańdu ſwěta kraſnoſcze,

Nasch ſtatoſ je we njebju.

Duz̄ w čaſnym czele kħodžu ja,

Kiž kſhiž a horje czuje,

Sſo mi tu hiſheje njeſiemja,

Schtož Bóh mi pschihotuje;

Tam, hdzež ſo wjazy njeplaka

A njeje žaloſcž, ſrudoba,

To hakle połnje ſhonju.

Tow ſbóžnoſć widžu w čémnoſci;

Tam budže wſchitko jaſne.

Tow hréchi czinja czežu mi;

Tam ſpadnu ſwjaſki čaſne.

Schtož nehdž běch, jow kaſy ſo;

Tam ſaſo Bože podomnſtwo

Ta w kraſnej pyſche ſměju.

Ty ſy, mój luby ſbóžniko,

Mi tajku ſbóžnoſć dobył,

Hdžž na kſhiž dał ſy pschibicž ſo,

Šsy ſa mnje w ſniſerči pobyl.

Na twoju szmierz buch wukszczem,
Ty nětko moja prawdoſcž ſy,
Duž je mi njebojo wěſte.

Kak wulke twoje ſbože je,
O ſaczuwaj to, duſcha!
A ſpěvaj Bohu kherluſche,
Džak tajkej hnadze kluſcha.
Wſcha ſwětna krafnoſcž ſahinje,
Hlej, Boža miloſcž woſtanje
Hacž do wěčnoſcž! Šamjeń.

K. A. Fiedler.

Szwětlo wot horka.

W tamnym čaſzu, jako naturu a ſjewjenje ſebi njeſcheczelne napschecžo ſtaſachu, dwelowař David Hume jene roſpominanje ſpiša wo połnje doſzahazym naturskeho ſwětla — mjenujzý čłowiskeho roſoma. Stawiſnać Dr. Robertson ſnapſchecžiwi paſtemu ſe ſwojim roſpominanjom wo njedozahanju naturskeho ſwětla a muſnoſcži ſjewjenja.

Wobaj muzej běſhtaj pscheczelej, runjež we ſwojich nahlaſach pschecžiwnikaj. Tedyň wjeczor mjeſche ſo w Robertsonowym domje literariſka ſihadźowanſa a pschedmjet ſabawh bě natura a ſjewjenje. Huma běſche tež pschitomny; w žiwym wobdzelenju na roſmolwje wón ſwój nahlad ſe ſwuczeni wótroſežu dopofaſa, mjes tym ſo Dr. Robertson ſwoju wěru do ſjewjenja ſ wulkim pschewědczenjom jaſnje roſestaja.

Huma ſo poſběhný, jako prěni ſ hoſci, kotrež božemje praſche. Wón ſo poſtoni a ſ durjam kroczeſche, ſczehowaný wot domjazeho knjeſa, kiz ſwězu njeſchesche, ſo by jemu wón poſwěcził.

„Proſchu, njeprózujče ſo“, Huma ſ domjazemu knjeſej rjekny — a, ſ woſhebitym wurasom, „ja naturske ſwětlo ſa połnje doſzahaze džeržu.“

Wón džesche, pschekrocži pschitwar, ſakopny ſo wo něſhto a ſ wotewrjenymi hlownymi durjemi po ſchodziennach dele na drohu padže. Dr. Robertson ſe ſwězu ſa nim khwatasche a jemu na noſy dopomha, pschi tym te ſłowa měrnje prajizh: „„Lěpje ſa Waſ, knjeſ Huma, býſchczeſi Wy ſwětlo wot horka měli!““

F.

Džecžatkowa modlitwa.

Ach, luby Božo, hladaj mje
A mojich starſich luboſnje,
Tež bratrow a tež ſotſicžki
Pſched njeſbožom na ſedžbu wſmi.

Haj, wſchitlich mojich lubykh tu
Se ſwojej ſchlituj prawizu;
Mje ſwarnui paſ psched hréchami,
So ſym ja džecžo lube cži!

Surij Bróſſ.

Bohata w Khrystuſhu.

Bjedzecznaj mandželskaj, katraž běſhtaj ſebi w Ostindiskej bohate poſlady ſaſkužiloj, ſo do ſendželskeje wróčiſchtaj. Žona, na ostindiske klíma ſwuczena, ſebi pschi ſwojej něznej čzelnej twórbje ſ pschekhodom do hymniſcheho klíma ſtrachne wutrobnowe czeſpjenje pschicžahný. W ſamotnoſcži ſwojeje khorostwych widzesche ſo wona hufco na ſabawu ſwérneje džowki poſkaſanu. Jejna niſka ſdželanoſcž wſchaf jejne žadanja mało ſpoſoſeſche; ale ta njeſchepoſnajomna wulka wutrobina dobrocžiwoſcž, ſo ſ jejnych ſłowow a ſkutkow ſwecžoza, ju pschezo ſaſo ſ njei czehnishe.

So by jej małe pscheklapnjenje pschihotowała, kaž tež ſebi ſamej wěſte wutrobine ſpoſojenje popſchala, ta khora jedyn džen ſwoje juwele abo drohoſcze wukhwawoſasche a bě pschecželiwje podwolna, je džowzy poſkaſacž. Tu běchu pierscheczenje, ſamjenje, woponzy, ſchijne rjecžashy wýſoleje drohoth. S dželbračzom, ale na žane waſchnje wot wulkeho ſpodžiwanja ſajata, kaž běſche to tamna wočakowała, klužobniſa tón njeſwuczeny napohlad poſtrowi. So by myſle ſwojeje knjenje na druhi pucž ſložila, wona džesche: „Ja mam tež juwele.“

S džiwanjom ta wuwoła: „„Wo tym dže mi hiſhcze ſenje ničo prajiła njeſhy; ty dže je tež njenopýſch.““

„Ja chzu je Wam poſkaſacž“, wona wotmoſwi; „pschetož ja žaneho ſamýſla nimam, je potajecž.“ S tymi ſłowami wona po ſwoju bibliju běžesche. Khora myſli, ſo ſu wot klužobneje do njeje poſložene. Ale kak wulke běſche jejne ſpodžiwanje, jako pschi wotewrjenju biblije njenamaka, ſchtož pytaſche. Město teho paſ ſe wſchelake wulžy čiſhczane bibliſke hróncžka napschecžo ſtipichu, kotrež běſche wothladarnicža hiſhcze woſebje wuſnamjenila, jako: „Pytaſcze najprjedy Boža kraleſtwo a jeho prawdoſcž, dha budže wam to druhe wſchitko pschidate.“ — „Schto pomha čłowiſkej, hdy by wón runje zyły ſwět dobył a paſ na ſwojej duſchi ſchłodowaſ?“ — „Ja mam ſa to, ſo nětcžiſcheho čaſha czeſpjenje hódne njeje teje pschichodneje krafnoſcze, kotaž ſo nad nami ſjewicz budže.“ — „Hlejze, to ſu moje juwele!“

Tónle wobwrot roſmolwych duſchu khoruje ſ najmjeſtſha ſ lěpſchimi ſdacžemi napjelní, mjes tym ſo jej połne ſroshmjenje hiſhcze poſrachowasche. Wonam cžuſeſche te hojaze mozy, kotrež ſa jejnu duſchu w bibliji ležachu. Dalishe roſmolwych ſ tej ſwérnej klužobniſu ſpomožowachu ju pschezo bóle w jejnym kſchesczijanskim žiwjenju. Jejna khorosz drje njeſchecſtajne poſraczecſche, ſ tym paſ ſ doboſom to ſbózne ſhoniſje ſłowa: „Hacž runje naſch ſwonkowny čłowiſek ſo ſkaſy, dha wſchaf tón ſnutschowny ſo wote dnja do dnja wobnowia.“ Wonam namaka tu drohu parlu njebiſkeho kraleſtwa.

F.

Knjeſowe kłapanje.

„Džedko, ty pola naſ hubjenje trzechis!“ mloda žona wuwoła. „S radoſcžu je kónz. Tak njeſbožowna ſo w živjenju hiſhcze ſaczuwała njeſhy. Wſchego dýrbju ſo nětkole wſdawacž džesčza dla. Nimale podležu; pschetož to wutracž njeje, ſchtož nje tón hólz pschecžeha. Lědma ſměm ſo wot jeho ſoža přjecžibnycž. Wón žaneho nječerpi, ſhiba nana a mje. A to dže džen a náz. Wothladanje je jara czeſke; wón woſa, hdyž ſo jeho jeno dótknijech. K temu ſkář praji, ſo móže ſo to do doſhodze czaſhnyč. Ach, džedo, to tak rjenje pola naſ džesche, Turk po czele a po duſchi pschibywasche, najlěpsche poſtupy w ſchuli cžinjeſche, a nětko tu wón leži a žaſoſci! To je hórje, dželi w jaſtwje žiwý byč!“

„Ty jeno njebožech prawje widszecž, moja džowka,“ ſchědži wotmoſwi. „Faſtwo waju khorostwa njeje, ale ſhwatočna měſtnoſcž. Daj mi jeno wurečecž a poſluchaj měrnje! Madobna woſobina je do njeje ſaſtuila a chyła rad khorostwu do rečeñſkeje ſtwy pschewobrocžicž, hdyž moſla wona ſ tobu wo jara wožnym ręczecž. Wěſo, jeli-ſo ty tak wotsje morkotach, wona ſ ſłowu pschińcž njebož; ty ſ zyła hiſhcze njeſchepomnjeſch, ſchtož twojemu džesčzu tak žaſoſcič dawa. Twoje džecžo je tebi twoje naſlubſche; ale tón, kotrež dýrbjaſ tebi hiſhcze lubſchi byč, jo nětkle we ſwojimaj rukomaj džerži a ſo tebje prascha: Dýrbju jo cži wſacž? Ja to móžu.“

„Ty prajisch, luba džowka, ſo je tak rjenje pola waſ ſchlo. Haj, ale do Božeho domu njeſtaj wój, tak wjele hacž wěm, ſenje pschisčloj, ſ Božemu blidu haſle tak prawje niž. Moje napomi-

